„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 140 Joi 25 Mai 1939
14 Pagini
P I I I I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

UN IMPERATIV SOCIAL

N'au început încă examenele școlare și s'au produs sinucideri de elevi.

Acest rău endemic în perioadele sfârșitului de an, secerând ființe prin nimic dovedite dăunătoare societății, îi cauzează pierderi ireparabile.

Ne-am ocupat și altă dată de acest rău, care ar putea să dispară din trista-i actualitate anuală dacă s'ar da o atențiune serioasă cauzelor reale și lecuibile.

In ce consistă ele?

In slăbirea spiritului de rezistență în fața incercărilor inerente individului, atunci când ar trebui să funcționeze cu puterea corespunzătoare înmulțirii lor. Anemie cu atât mai primejdioasă cu cât intervine la o vârstă mai fragedă.

In insuficiența unui corectiv pe care l-ar găsi în intensificarea vigilenței familiare și școlare în raport cu greutățile neegalate totdeauna de perspective.

In deficitul de aprofundare a însușirilor native și a posibilităților reale, menite să determine o îngăduire salvatoare pentru elementele incompatibile cu învățătura numai în aparență și susceptibile de a se desvolta cu timpul în sens pozitiv.

In nerespectarea prea deasă a principiului cardinal de pedagogie, de a se căuta să se stabilească ce știu cei examinați, nu ce nu știu, — provenită din omisiunea multor examinatori de a se gândi la ce li s'ar fi întâmplat dacă li s'ar fi aplicat acelaș sistem.

In lipsa prevederii de a stimula încrederea în ei înșiși la tinerii expuși să piardă un an de școală, prin îndemnuri încurajatoare de natură să țină piept desnădăjdilor fatale.

In imprudentul abuz de dreptul familiar, consistând în sudălmi și în amenințări, care, departe de a ridica moralul, copleșesc totdeauna și împing adesea pe cei mai slabi la desnodăminte deplânse apoi zadarnic.

Dar câte elemente ponderabile și imponderabile se contopesc în aceste drame periodice, atât de dureroase și de păgubitoare pentru familie, pentru școală, în cât necesitatea înfrânării lor capătă caracterul unui adevărat imperativ social.

DANZIG

de AL. GREGORIAN

Milițieni național-socialiști în Danzig

Danzig, 15 Mai 1939

Aceste străzi înguste și aceste case-bijuterii, amestec armonios de arhitecturi gotice cu stilul renașterii flamande sau italiene, frontoanele aurite, portalurile lucrate în fier forjat, siluetele turlelor de piatră roșie, fortificațiile străvechi și toate aceste mărturii de atâta nobleță și de mari bogății artistice care vin de peste veacuri, le mai cunosc. Le-am mai văzut la Nürnberg. Dantigul seamănă într'adevăr extraordinar cu vechea cetate nürnbergheză. Oraș pur german, cu o veche tradiție culturală și de artă, cu o istorie prin care se plimbă umbre de bravi cavaleri înzăuați, legende de corăbieri cutezători, nume grave și strălucite ca al lui Schopenhauer, Robert Reinick, Andreas Stech, Paul Beneke, filosofi, poeți, pictori, patricieni, negutători și marinari, — Dantigul își are ca și Nürnbergul istoria lui de bătălii și asedii eroice, un blazon de libertăți niciodată plecate, un anumit gust războinic și o conștiință germană pe care și-o afirmă oricând cu o mândrie agresivă, dominatoare.

Un simplu sat de pescari cu origini controversate slave ori germanice prin veacul al X-lea (numele său pare a fi slav: Gdansk = Ku-dana = K'dansko = către apă) el figurează în documente începând numai de prin 1235, când i se conferă dreptul german (jure teutonicum) și se incorporează în liga lübekistă patronată de cetatea liberă a Lübeckului. In 1308 istoria îl găsește înflorind sub hansă și sub conducerea ordinului teutonic care îl stăpânește cu toată valea Vistulei timp de 150 ani, ca apoi, către jumătatea veacului al XV-lea, sub constrângerea împrejurărilor, să-l lase sub coroana regilor poloni într'un fel de uniune personală în care e amestecat numai monarhul nu și statul. Regele numește pe burgrav de acord cu consiliul cetății și, în schimbul banilor dantigezi de care avea nevoe, primește să apere orașul semnând o chartă prin care se leagă în chip solemn să garanteze integritatea privilegiilor, a libertăților și a legilor locale, ca și favoarea capriciosilor comercianți de a face negoț în Polonia — fără condiții de reciprocitate — și dreptul acestora de a-și conduce afacerile externe, de a face războae și pace singuri, fără amestecul regelui protector. Iar când un rege ca Ștefan Bathori a încercat să juguleze mai mult libertățile aprigilor corăbieri ai Balticei, aceștia n'au întârzat să se răzvrătească, să ridice armele și să înfrângă cu ajutorul legendarului cavaler Wallenstein pornirea uzurpatorului. La începutul secolului XVIII Polonia slăbește, iar Dantigul sără-

(Continuare in pag. 2-a)

Alianța italo-germană

de I. LUGOSIANU

In patru ani un drum imens a fost parcurs în raporturile dintre Germania și Italia. In Aprilie 1935, la conferința dela Stresa, Italia se asocia cu Marea Britanie și Franța, impotriva Reichului, care denunțase clauzele militare ale tratatului dela Versailles, dând astfel o lovitură hotărîtoare operei de așezare nouă europeană înfăptuită în 1919. La Stresa, Franța și Italia se legaseră printr'un pact consultativ, pe care observatorii diplomatici ai timpului îl considerau aproape ca o alianță și care — puțină vreme după aceia — era urmat de consultări militare între cele două țări.

La câteva săptămâni după Stresa, într'un volum despre „Italia și problemele internaționale" un distins scriitor politic italian putea scrie: „Germania este astăzi la răspântie, cum i s'a mai întâmplat odată, la începutul secolului: sau să colaboreze cu Europa sau să se îndrume dinpotrivă pe calea izolării disprețuitoare, așteptând momentul, pe care-l va socoti potrivit spre a încerca încă odată soarta armelor, pentru a impune Europei supremația ei". In mai puțin de doi ani aceste considerații erau în întregime contrazise de evenimente. Italia, după războiul etiopian, și Germania, după denunțarea pactului dela Locarno, se asociau, prin protocoalele dela Berchtesgaden, în axa Roma-Berlin și începeau acea stăruitoare acțiune diplomatică paralelă pentru revizuirea statului politic și teritorial al Europei din 1919, care trebuia să aibă o influență atât de hotărîtoare pentru întreaga politică a continentului și a lumii. Situația de acum câțiva ani e cu desăvârșire răsturnată.

Sovietele, care în 1933 reînoiau tratatul dela Rappallo cu Germania și tot în 1933, încheiau un pact de amiciție și neagresiune cu Italia, sunt azi legate de pactul de asistență din 1935 cu Franța și negociază cu Marea Britanie încheierea unei înțelegeri menite să fie un instrument diplomatic și militar al menținerii actualului statut european. Spre a răspunde acestei acțiuni, pe care o consideră ca o manevră de încercuire, Germania și Italia, transformă într'o alianță, cu obligații foarte largi, sistemul elastic al paralelismului de interese și al acțiunii concertate, dela caz la caz, folosit timp de aproape trei ani, cu un indiscutabil succes, de axa Roma-Berlin. Hotărît în principiu la Milano, în întrevederea din 6 Mai, între d. von Ribbentrop și Contele Ciano, pactul politico-militar italo-german a fost semnat Luni la Berlin de cei doi miniștri de externe ai axei.

Ziua de 22 Mai 1939 va fi desigur considerată ca una din datele memorabile ale istoriei diplomatice a vremii noastre.

Incheiată pentru o durată de zece ani, care poate fi prelungită de comun acord, înainte de expirarea termenului, alianța italo-germană este un pact de colaborare politică permanentă și de cooperare militară absolută.

Obiectivele de căpetenie ale pactului — potrivit însuși textului lui și declarațiilor făcute de miniștrii de externe semnatari — sunt securitatea spațiului lor vital, menținerea păcii și apărarea civilizației europene.

Noțiunea de pace a Italiei și Germaniei este deosebită de aceia a Marilor Puteri democratice. E vorba de o pace dinamică și virilă, conformă intereselor vitale ale celor două țări și nu de pacea statică de conservare a situațiilor dobândite. Ideea de civilizație europeană, la rândul ei, corespunde idealurilor și năzuințelor fasciste și național-socialiste. In fine, concepția „spațiului vital" este ea însăși atât de largă și de elastică, încât toate ipotezele pot intra în cadrul celor trei obiective, pe care și le propune alianța germano-italiană. Ea se obține deci de a formula condițiuni precise pentru intrarea ei în funcțiune și lasă un câmp întins consultărilor dela caz la caz și paralelismului de interese și de acțiune, care a caracterizat până azi axa Roma-Berlin.

Pentru aceste motive, clauza politică a noului pact păstrează și întărește contactul reciproc și caracterul consultativ pe care l'a avut axa Berlin-Roma, precizând însă obligativitatea sprijinului reciproc diplomatic și politic. Intr'adevăr, tratatul prevede că, dacă interesele lor comune ar fi amenințate, cele două Puteri se vor concerta asupra

(Continuare in pag. 2-a)

Cercurile politice berlineze atribue o deosebită importanță tratatului italo-german

Prin telefon, dela corespondentul nostru particular

Beriln, 22. — Măsurile luate eri ca semnarea tratatului italo-german să se facă într'un cadru cât mai impresionant posibil, dovedesc că cercurile politice din capitala Reichului consideră această semnare ca un eveniment de o deosebită însemnătate, depășind cu mult cadrul evenimentelor de aceeaș natură. Un exemplu frapant în această direcție îl constitue faptul însuș că d. Hitler a luat parte, însoțit de o numeroasă suită, la această solemnitate. Tratatul însuși depășește cu mult și din punct de vedere al conținutului pactele similare încheiate până acum de Reich. In acest sens se relevă mai ales deosebita atenție atribuită în tratat clauzei consultative. Atât cercurile germane cât și cele italiene subliniază acest fapt.

Clauza consultativă reese în evidență mai ales în ce privește asistența militară și politică pe care sunt obligate să și-o acorde reciproc cele două puteri contractante în cazul unui eventual conflict.

Prevederile tratatului în această direcție es în relief mai ales în cuprinsul articolelor 1, 2 și 4.

Cercurile politice subliniază în acelaș timp că din clausele tratatului reese obligația expresă pentru ambii contractanți de a nu semna pace separată și de a nu încheia armistițiu decât de comun acord.

In preambulul tratatului, se prevede de asemeni, obligația pentru Germania de a respecta actuala demarcare a Tirolului de Sud.

De relevat, de asemeni, faptul că executarea clauzelor economice ale tratatului privește pe cei doi miniștri de externe.

*

In comentariile ei presa germană acordă o deosebită însemnătate semnării tratatului. Ziarele, cum ar fi „Deutsche Allgemeine Zeitung" subliniază pasagiile din discursurile rostite de cei doi miniștri de externe că blocul format de aceștia este de neînvins și că pactul înseamnă cel mai bun răspuns dat încercărilor de încercuire.

Convingerea unanimă a presei germane este că tratatul este menit să servească cauza păcii, asigurând în acelaș timp „spațiul vital" de care au absolută nevoie cei doi contractanți.

ECHILIBRUL PREȚURILOR

de I. VION

Primăria Capitalei a dat o ordonanță prin care stabilește un maximum de 10 la sută câștig pentru comercianții angrosiști de produse alimentare și 20 la sută pentru cei ce vând în detaliu.

Protegurea populației Capitalei impotriva speculei, care din nefericire se practică pe o scară întinsă, era de mult așteptată și înfrânarea lăcomiei unora dintre abuzivi va contribui, sperăm, la ieftinirea mult dorită a traiului.

Produsele alimentare sunt absolut necesare existenții și de aceia era firesc ca preocuparea edililor să se oprească în primul rând la acest capitol. Dar cercetând cealaltă față a problemei observăm că se îngrădesc câștigurile producătorilor — agricultori și crescători mari și mici — dar nu li se acordă la rândul lor aceiaș protecție când devin cumpărători de lucruri manufacturate.

Pentru țăran ori pentru orășan săpunul, cămașa, haina, etc. nu sunt și ele obiecte de primă necesitate? Dece să nu îngrădim și lăcomia negustorilor din această ramură mai ales când știm că din 72.211 firme înscrise în capitalele de județ, românești sunt numai 26.812 și acestea mai toate în comerțul alimentar?

Roadele pământului nu și-au sporit prețurile decât de 10—15 ori față de cele dinaintea războiului, dar lucrurile de cari producătorii au absolută nevoe s'au scumpit de 30, 40 și 50 ori și uneori mai mult!

Un elementar spirit de dreptate impune un echilibru

(Continuare in pag. 2-a)

Prelungirea termenului pentru depunerea Cărții de imobil

Primim următorul comunicat:

„Termenul pentru depunerea Cărții de imobil se prelungește până la 31 Mai, ora 20, când se vor închide definitiv operațiunile de înregistrare.

Polițiile din țară, și comisariatele de poliție din Capitală, vor primi Cărțile de imobil în fiecare zi dela ora 8 la 20 neîntrerupt.

La predarea lor, nu se percepe nici o taxă.

Informațiunile date de Oficiile polițienești relativ la Cartea de imobil sunt gratuite.

Proprietarii, cari nu vor depune Cărțile de imobil până la data sus arătată, vor fi dați în judecată din Oficiu și vor suferi pedepsele prevăzute de lege — 100.000 la 2 milioane lei și 3.000 la 10.000 lei amendă.

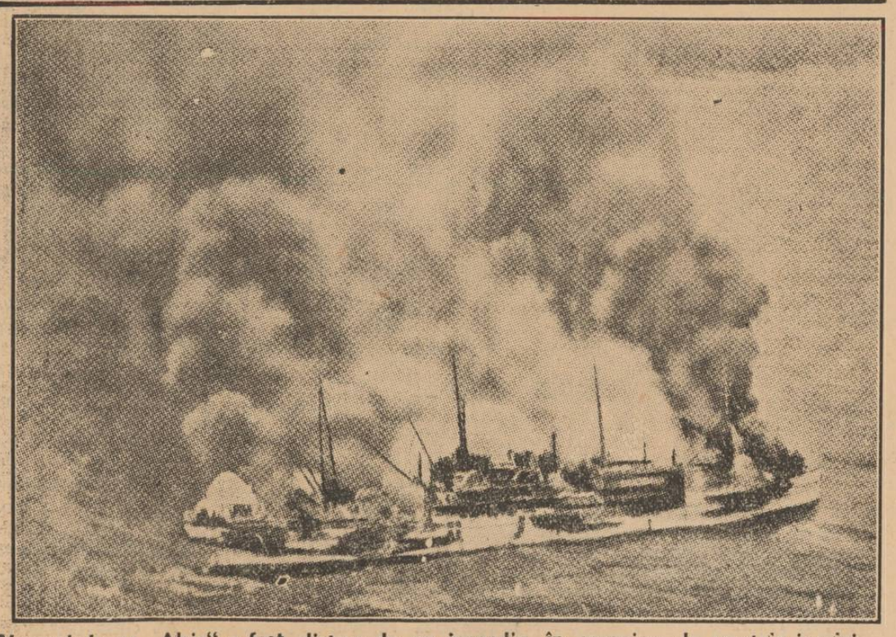

Vaporul danez „Alsia" a fost distrus de un incendiu în apropiere de coastele insulei Ceylon. Pasagerii au scăpat ca prin minune

Deschiderea Lunii Bucureștilor

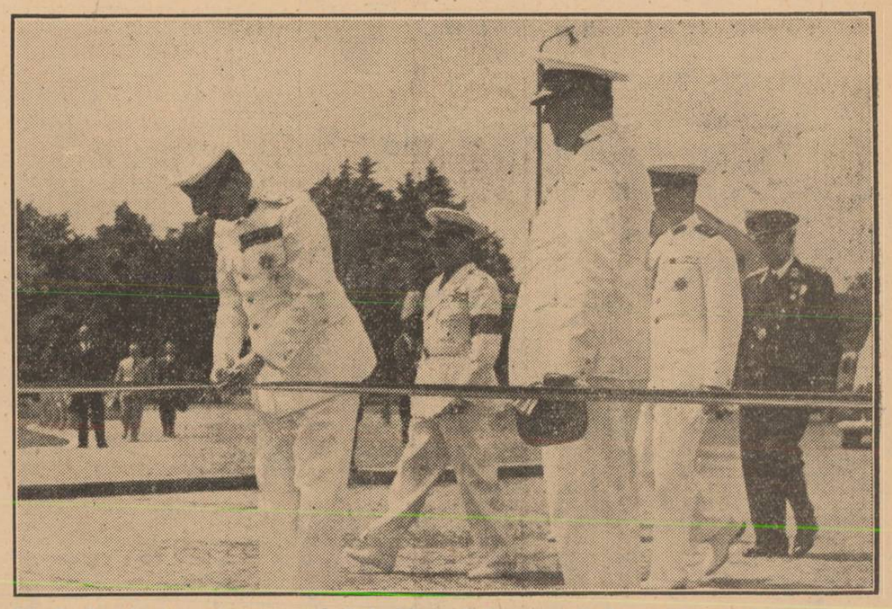

M. S. Regele inaugurează noul bul. Mareșal Prezan, tăind panglica tradițională
(Darea de seamă în corpul ziarului)

Căile de comunicație dela Vest

de R. SEIȘANU

S'a scris deseori de nevoile economice ale populațiunii românești din munții Apuseni și în deosebi de necesitatea construirii unor căi de comunicație în această parte a țării, care să asigure legături directe, atât între centrul Transilvaniei și zona frontierei de Vest, cât și între localitățile și regiunile din interiorul țării Moților.

Oricine a vizitat țara Moților, care de veacuri au stat de strajă, apărând în munții lor libertățile și interesele neamului nostru, a putut constata efectele ce le-a avut în trecut, în domeniul economic și social, izolarea la care a fost condamnat acest ținut din cauza lipsei mijloacelor de comunicații și de transport, în interior și în exterior.

Sub fostele dominațiuni străine din trecut nu s'a dat dezvoltarea cuvenită căilor de comunicație în regiunile cu populație compactă românească.

De aceea, drumurile rău trasate și expuse distrugerilor de către revărsarea apelor, sub forma de torenți, din munții Apuseni; ca și construirea unor linii ferate secundare, fără legături între ele, sau a unor linii strâmte, cu trafic redus, fără să se țină seama de interesele economice ale populațiunii românești, ci numai de anumite interese particulare ale exploatatorilor străini din regiunile miniere și forestiere, au împiedecat dezvoltarea economică a țării Moților.

Cea mai veche șosea, care a fost construită de Romani, în această parte a Daciei, cu scopul de a stabili un mijloc de comunicație între regiunile miniere și municipiul „Apulum" — Alba Iulia de astăzi — este aceea din valea Ampoiului, care leagă Zlatna și Abrudul de Alba Iulia.

A doua șosea trece prin valea Arieșului și leagă Turda cu Câmpenii și Abrudul. Ea a fost construită de unguri pe la jumătatea secolului trecut spre a putea favoriza întreprinderile industriale și afacerile comerciale ale exploatatorilor străini din țara Moților.

In acelaș scop s'a construit mai târziu și calea ferată îngustă dintre Turda-Abrud, paralelă cu șoseaua.

A treia șosea, propriu zis un drum de țară — care leagă Abrudul de Brad — a fost construită de administrația românească a fostului comitat al Zărandului, din epoca dominațiunii austriace, între anii 1848—1849.

In sfârșit, mai sunt drumurile ce servesc mai mult interesele întreprinderilor de exploatări forestiere, cum este drumul ce leagă Huedin de Beliș, de cât interesele populațiunii românești. Fostul stat ungar n'a construit nici șosea, nici cale ferată între izvoarele Arieșului și ale Crișului Alb, prin punctul Scărișoară peste culmea Bihorului, din aceleaș considerațiuni de ordine politică prin care se urmărea izolarea Românilor din munții Apuseni și menținerea lor într'o stare de dependență economică de alte regiuni și deci de sărăcie.

Consultând o hartă a rețelei c. f. din Transilvania, se poate observa cum în interiorul marelui cadrilater Oradea-Cluj-Teiuș-Alba Iulia-Arad-Oradea, toate ramificațiile de linii normale secun-

(Continuare in pag. 2-a)

SCRISORI DIN LONDRA

LONDRA ȘI MOSCOVA

de AUGUR

Londra, Mai

Este cam greu să înțelegem exact ceeace se petrece acum între Moscova și Londra. Printre nouile contraziceri, publicul se pierde în ipoteze. Totuși, o deslușire i se datorește, desigur, în privința unei chestiuni care se leagă atât de strâns de problema organizării frontului de rezistență împotriva agresiunii.

Spre a netezi terenul, să începem prin a spune că prezenta controversă între cele două guverne nu privește situația cum este în Europa, ci mai degrabă, cum ar putea deveni mai târziu. Diplomațiile respective întâmpină atâta dificultate, ca să se înțeleagă, pentrucă Marea Britanie vrea să se ocupe imediat de problema actuală, în vreme ce Rusia se gândește la un viitor, mai mult sau mai puțin îndepărtat.

Ceeace vrea Marea Britanie e foarte simplu. Garantând integritatea independenței Poloniei, vrea ca Rusia să se asocieze cu ea, în măsurile practice necesare, spre a face această garanție efectivă, la nevoie. Aceasta, cu atât mai mult, cu cât Rusiei și nici decum Marei Britanii, îi incumbă datoria de a sprijini rezistența polonă. Nu este oare marea putere, care prin situația ei geografică, la Răsăritul continentului, este cea mai indicată, ca să vină neîntârziat și efectiv în ajutorul oricărui stat amenințat, între Marea Baltică și Marea Neagră?

Rusia nu poate lăsa în părăsire Statele garantate de Anglia, dacă acestea sunt amenințate de o agresiune brutală. Căci, o asemenea atitudine ar fi contrarie intereselor vitale ale Rusiei. Dacă Polonia și România sunt atacate, putem fi siguri că Rusia le va veni în ajutor. Dar, ceeace interesează guvernul din Moscova este viitorul. El nu poate uita situația lui în Extremul Orient, care poate deveni precară în orice clipă. Dacă cucerirea Chinei preocupă acum Japonia, aceasta nu va fi întotdeauna ast-

(Continuare in pag. 2-a)

Importante descoperiri arheologice la Delfi

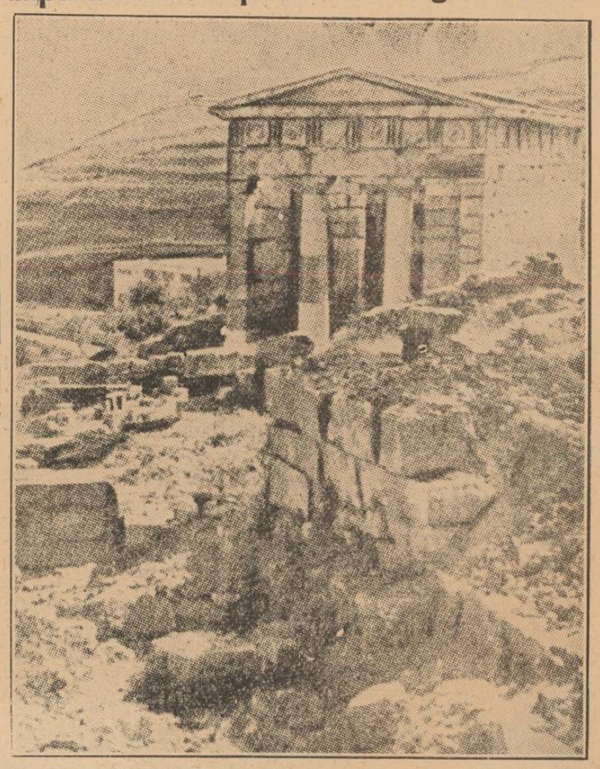

In săpăturile cari se văd în primul plan, în istorica localitate Delfi, savanții francezi au descoperit un mare număr de minunate lucruri de bronz, de aur și de fildeș, o adevărată comoară, care, — se crede, — a fost a faimosului Cresus.

Obiectele par a fi fost fabricate în secolul al 6-lea înainte de Christos și au fost îngropate în momentul năvălirii perșilor.